

ମକ୍ତ ସିଧା

રચાવી છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર,

શ્રી વિજય નૌતમ નાટક સમાજના માલીક.

અંથ સ્વામિત્વના સર્વ ~~કાર્ય~~ ~~કાર્ય~~ ~~કાર્ય~~ સ્વાધીન છે.

ધી માર્તેદ મુદ્રાલય પ્રેક્ષમાં પડેલ. બીજાભાઈ છત્રનાલાલે
છાપ્યાં. ડે. રતનપોળમાં મરચીપોળ-અમદાવાદ.

આવૃત્તી ૪ થી.

31 9000

संवत् १९७४

સન ૧૯૧૮

ईिभत ०-२-०

ગુજરાતી કોપીરાઈટ સંસ્કૃતિ મુંબઈ સરકારની

ગવર્નમેન્ટ લેખોરેટરીમાં વિદ્વાન સરકારી ડોક્ટરે અમારી બનાવેલી બાદશાહી યાકુતી અનંગ વિલાસની ગોળીઓ એનાલાઇઝ કરીને તેમાં કોઈપણ જાતની નુકશાનકારક ચીજ નથી એવું સરટીફિકેટ આપેલ છે. અને એ ઉમદા રજવાડી દવા અકસીર હોવાથીજ વિલાયતમાં પાસ થયેલા મોટા ડોક્ટરો, રાજા મહારાજાઓ, નવાબો તથા દેશી અને ઇંગ્લેજ ગૃહસ્થો અને મોટા સરકારી અમલદારોમાં પણ બહુ વખણાય છે.

બાદશાહી યાકુતી.

અનંગ વિલાસ.

અમે તે કારણથી ગુમાવેલી તાકાત પાછી લાવે છે. પુરુષાતન કાયમ રાખે છે. આ રાજવંશી યાકુતી વીર્યવીકારના તમામ વ્યાધી મટાડે છે. અને વીર્ય ઘટ્ટ બનાવી ખરું પુરુષાતન આપે છે. ખરી મરદાઇ આપનાર અને નબલ્લા માણસને પણ જીવાનની માફક જોરાવર બનાવનાર. આ દવાનો લાભ લેવા અમારી ખાસ ભલામણ છે. આ દવા વાપરવામાં કોઈપણ જાતની પરેજીની જરૂર નથી ૪૦ ગોળીની ડબ્બી એકના રૂપિયા ૧૦)

બાદશાહી યુનાની લેપ.

ઉમદા દવાઓમાંથી આ લેપ બનાવેલ છે; અને તે નસોને પુરતી તાકાત આપે છે. ખરું પુરુષાતન લાવવા માટે આ લેપ ક્ષેત્ર-મંદ ઇલાજ છે. આંઉસ એકની ડબ્બીના રૂપિયા આડ તમામ દવાઓનું પોસ્ટ ખર્ચ જુદું.

ડોક્ટર કાલીદાસ મોતીરામ—રાજકોટ-કાઠીયાવાડ.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાશ્ટ્ર વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૭૭૫૩ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ ૮૧૩૮૧ ૫૦૫૧૭

વિષય ૬-૨-૩

શ્રી ગણેશાયનમઃ

ભક્ત પીપાળ નાટકનો દુંકસાર.

અંક ૧ લો.

પ્રારંભમાં મંજળાયરણ થાય છે.

પ્ર. ૧ લો—માં ગાંગરોડગઢના રાજ ભક્તરાજ પીપાળ પોતાની કુળદેવીનું સ્મરણ કરી પલંગ પર નિદ્રાવશ થવા નય છે ત્યાં દેવીની પ્રભળ માયાનો ચીતાર જોઈ ભક્તરાજ પીપાળ દેવીની પ્રાર્થના કરે છે જેથી દેવી દરેક દષ્ટિ અને પ્રસન્ન થઈ મક્તિ મેળવવા માટે કાશીવાશી ગુરુ રામાનંદના શિષ્ય થવાની ભક્તને આજ્ઞા કરે છે, જેથી આપ્ત વર્ણની રજા લઈ ભક્તરાજનું કાશી જવું.

પ્ર. ૨ જો—માં રાજ્યગૌર વક્ષંત તથા વક્ષંતી ગોરાણીના કંકાસ ભરેલા ગ્રહસ્થાશ્રમનું ભોપાળું ભયંકર ભીમાળ પાસે ખુલું થવું બાદ વક્ષંતનું ભક્તરાજની સાથે કાશી જવું.

પ્ર. ૩ જો—માં કાશીમાં રામાનંદ સ્વામીનો આશ્રમ કબીરસાહેબ દાસ ભક્તરાજની પરીક્ષા બાદ ગુરુ મંત્ર પામી પીપાળ તથા રામાનંદનું ગાંગરોડગઢ જવું.

પ્ર. ૪ થો—માં રાધાકૃષ્ણ પીપાળની ભક્તિથી પ્રસન્ન થઈ તેને સદાય કરવા નિશ્ચય કરે છે.

પ્ર. ૫ મો—ગાંગરોડગઢમાં ગુરુ રામાનંદનું પધારવું ને નગરરોડ રામલાલ ઝંતરીને રૂપે શ્રીરામ સંભાળને ગાદી સોંપી અંતરધ્યાન થાય છે બાદ શુદ્ધ સતી દયાદેવીને સાથે લઈને આપ્ત વર્ણની રજા લઈ ગુરુ સાથે ભક્તરાજનું દ્વારકાં જવું.

પ્ર. ૬ ઠો—માં શુશીલ રાજ્યબાળા સુનંદાને સૌભાગ્યવંત ભક્તપતિના સ્નેહ ભર્યા પત્ર મળતાં થતો આનંદ પત્ર પર સખીઓની હાંસી તે પર શુશીલ સુનંદાના સદવચન.

પ્ર. ૭ મો—માં રાજ્ય મહેલમાં વકદંત તથા વકદંતીનો વાદ વીવાદ ત્યાં શાંતિ તથા કાન્તિ પોતાની યુક્તિમાં ન ફાવવાથી સપત્નિ દયાદેવીને ભક્તપતી સાથે દુઃખ દેવા માટે ભીમાજી તથા વકદંત ગોરને મોકલે છે. સંભાજીનો સદ્બોધ.

પ્ર. ૮ મો—માં શ્રી દ્વારામનિમાં અમુક સમય રહેવા ભક્તને ગુડગી આજ્ઞા ત્યાં છુપે વેશે આવેલ ભયંકર ભીમાજી તથા સંજયગોર વકદંત ભક્તરાજને સોનાની દ્વારકા સમુદ્ધામાં બતાવે છે ભક્તરાજ સતી દયાદેવીને સાથે સમુદ્ધા પર ચાલીને જાય છે શ્રીપ્રભુ રણજોડરાય સામા આવી નીજ ભુવનમાં લઈ જઈ સંસારી જીવના ઉદ્ધાર અર્થે પોતાના ભક્તને પાછા પૃથ્વી પર મોકલે છે.

અંક ૨ જે

પ્ર. ૧ લો—માં પોતાના આખા કુટુંબને પ્રભુ ભક્તિ પ્રત્યે વાળવાના પી-પાજીના વિચાર અને અદૃશ્ય રૂપે રહી તે વિચાર નાણી જનાર શ્રીકૃષ્ણ પરમાત્માના તેમ કરવાના દ્રઢ ઉદ્દેશ.

પ્ર. ૨ જે—માં ભક્ત પતીને વીના વાંકે દુઃખ દેવાના પાપી વીચારોથી શાન્તી તથા કાન્તી રાણીને થતો પસ્તાવો સંભાજીનો સદ્બોધ અને સંભાજીના વીવાહની તઈયારી.

પ્ર. ૩ જે—માં ટોડી ગામની ભાગોળે સરોવર પર ભક્તરાજનું આશ્રમ શ્રીકૃષ્ણ રાધાનો પરસ્પર ભક્તને માયામાં લોભાવવા વિષેનો સંવાદ ભક્તની ક્ષોડી અધ્રમ વેપારી કઠોરચંદને ચમત્કારી સોનાની રાહ્યા ભક્તરાજ તરફથી પ્રાપ્ત થવી સંભાજીના વીવાહ મંડપમાં પધારવા સુરજમલ મહારાજનું આમંત્રણ ભક્તરાજનું દયાદેવી સાથે શહેરમાં જવું ભીમાજી તથા ગોર ઉપર રાક્ષસી કાપ.

પ્ર. ૪ થો—શુશીલ સુનંદા તથા સખીઓ વચ્ચે સુનંદાના લગ્નનો આનંદ.

પ્ર. ૫ મો—માં ભક્તરાજના પ્રપૌત્ર કુમાર સંભાજીના શુશીલ સુનંદા સાથે શુભ વીવાહ.

પ્ર. ૬ ઠો—માં લાલચુ હીકરાને સોનાની શલ્યા સોંપવાથી કઠોરચંદને થતો પસ્તવો કઠોરચંદને હીકરા તથા વહુ તરફથી અપમાન બાદ કઠોરચંદ તેનું વેર લેવા નિશ્ચય કરે છે.

પ્ર. ૭ મો—સૌભાગ્યવંતી સુનંદા પ્રભુ મુર્તીને પુર્ણ પ્રેમને હેમને હાડાને બુલાવે છે તે જોઈ ભક્ત કુમાર સંભાળ સંતોષ પામી ધર્મપતિને ધન્યવાદ આપે છે અને આગલે દીવસ એકાદશીનું વ્રત હોવાથી દ્વાદશીના પારણા કરવા સતી પ્રીયાને આજ્ઞાને રામભક્તિથી થતો આનંદ.

પ્ર. ૮ મો—માં ભક્તરાજના આશ્રમમાં એક જવરથી પીડીત સાધુનું આવડું ને ઠાકોર સેવા સારંદયા દેવીની માંગણી કરવી. દયાદેવીનું સાધુ સાથે જડું ભીમાજી તીરસ્કાર બતાવે છે બાદ મહેરાઓથનો દીવસ હોવાથી પાંચ ગામના પટેલીયાઓ આવી ભક્તરાજને રામના સોગન આપી એકજ વખતે જન્મવાનું કહી જાય છે ભક્તની રામ પ્રત્યે પ્રાર્થના બાદ પ્રભુ સર્વના ઘેરથી જમી સૌના ઘરની પ્રસાદી લઈ ભક્તને આપી જાય છે બાદ પાંચે પટેલીયાઓ આવી રામભજન કરતાં ભક્તને સાલ તથા પાઘડી ખંચાવે છે. ભીમાજી તથા ગોર તે વાત જોઈ મણી રાજ સુરજમલ પાસે ફરીયાદ કરવા જાય છે.

પ્ર. ૯ મો—માં રાજ પાસે જીસોજીની ફરીયાદ સતી દયા દેવી તથા સાધુને નજરકેદ પાંચે પટેલોને તીરસ્કાર ગુરુ ભક્તરાજને સખ્ત કેદનો હુકમ ભક્તરાજને ખેડીઓ પહેરાવતા ખેડીયુંનું તુટી જડું. તે સમયે અંતરની વાત જાણનાર ભક્તરાજ પાસે રાજ સુરજમલ માફી માગી લયંકર ભીમાજી તથા કપડી ગોરને દેશ પાર કરે છે સતી દયાદેવી તથા સાધુનો છુટકારો. બાદ ભક્તરાજ રાણી બહુ રીતે પ્રભુ પ્રસાદી આપી પુત્ર દર્શનના આશીર વચન આપે છે બાદ થતા આનંદ.

અંક ૩ જો.

પ્ર. ૧ લો—માં કઠોરચંદનું દેખેથી મૃત્યુ ત્યાં ભક્તરાજનો ઉપદેશ પડ્યો. ઉઘાડતાં માયાને બદલે પથર તેથી લાલચુલાલ તથા ઝવેરનો પરતાવો બાદ લાલચુલાલ ખોટાં નામાં લખી ભક્ત પાસેથી વધુ નાંખા લેવા એવું નીશ્ચય કરે છે.

પ્ર. ૨ જો—માં રામાનંદ ગુરૂ પાસે ભક્તરાજની નીંદા કરનાર નીચ જીં માણ તથા વકદંતનું મારણ મંત્રના પાસમાં સપડાવું જેથી રામાનંદ ગુરૂની તે બંનેને ભક્તને શરણે જવા સુચના.

પ્ર. ૩ જો—માં સીતારામ નામના પ્રતાપે ને ધર્મરાયની આજ્ઞાથી કઠોરચંદને ચાર પહોર ઇંદ્રાસન મળવું ત્યાં અપસરા દ્વારા રામદર્શન કરી કઠોરચંદનું પાપ મુક્ત થવું.

પ્ર. ૪ થો—માં ભક્તરાજ પાસે ખોટાં નાણાં ચુકાવવા આવેલ લાલચુલાલના ચોપડાના કાગળોનું કોરા થઈ જવું લાલચુલાલનું ગભરાવું પણ ભક્તરાજની દયાથી સાચા નામાનું બહેર થવું. અવગતીઓ કઠોરચંદ આવ્યા ભક્તની પ્રાર્થના કરે છે ભક્તરાજ તેને સેવા કરમાવે છે, પોતે અહીં છે ને ખીજ દેહથી ભક્તરાજ દ્વારમાં ગયાની હકીકત સાંભળી રાજ સુરજમલ તથા સર્વે ચક્રીત થાય છે. ને ખાત્રી કરવા સાત સર્વે દ્વારમાં જાય છે. બાદ ભક્તરાજના સદખોવથી લાલચુલાલ તથા ઝવેર ભગવત ભજન કરે છે.

પ્ર. ૫ મો—માં ગાંધારોડગઢમાં સુશીલ સુનંદા તથા સંભાળની પરસ્પર ભક્તિની પરીણા બાદ કઠોરચંદના મુખથી સમાચાર સાંભળી આનંદ પામી શ્રી રણભેડરાય પ્રભુ તથા ભક્તરાજના દર્શન કરવા ભક્ત કુટુંબનું શ્રી દ્વારામતી જવું.

પ્ર. ૬ ઠો—માં નંમલમાં મારણ મંત્રથી ફુગ પામતા બીમાળ તથા ચોરને ભક્ત કુટુંબનો મેલાપ.

પ્ર. ૭ મેઃ—માં શ્રી દ્વારકાજીમાં શ્રી રણછોડરાયના મંદીરમાં અત્રકોટ દર્શન રાજ સુરજમલની શંકાનું નીચારણ સદગુર તથા ભક્ત કુટુંબનો ભક્તરાજને મેળાપ હીમાલ તથા ગોરનો મારણ મંત્રથી મોક્ષ સર્વેને શ્રી રણછોડરાયની મુરતીમાંથી રામદર્શન કઠોરચંદનો ઉધાર શ્રી સીતારામની દયાથી ભક્ત પીપાછનો પુણ્ય ન્યને વીજ્ય વળી સાથે યનો આનંદ બાદ પ્રયોગ સમાપ્ત થાય છે.

શાન્તિ:

શાન્તિ:

શાન્તિ:

પાત્રોની ઓળખાણ.

પુરૂષ પાત્રો.

શ્રી કૃષ્ણ.....(વિષ્ણુ ભગવાનનો અવતાર) જન્મપાત્રક ઉપર.

ભક્ત પીપાણ...માળવે દેશમાં માંગરોડમહા રાજા.

શ્રી રામાનંદ...કાશી નિવાસી મહાત્મા ભક્ત પીપાણના સહયુગ.

કબીર સાહેબ...શ્રી રામાનંદ ગુરૂના પરમ શીષ્ય.

ભીમાણ.....ભક્તરાજ પીપાણનો ભત્રિજો.

સંભાણ.....ભીમાણનો પુત્ર.

વક્રદંત.....ભક્તરાજ પીપાણનો રાજ્યભોર.

મુરજમલ્લ.....ટોડી મામનેઃ રાજા.

કઠોરચંદ.....ટોડી મામનેઃ અવધ વેપારી.

ભાલમુલાલ.....કઠોરચંદનો પુત્ર.

સ્થાપક ઉદ્વેગ, આલોચ, સાધુ મંડળ પ્રતીકાર વિગેરે.

શ્રી પાત્રો.

શ્રી રાધિકા.....(શ્રી વિઠ્ઠલ પતિન) લક્ષ્મી અવતાર.

શ્રી દેવીભગવતી.ભક્તરાજ પીપાળની કુળદેવી.

દયાદેવી.....ભક્તરાજ પીપાળની ધર્મ પતિ.

શાન્તિ }
કાન્તિ } ભક્તરાજ પીપાળની પત્નીઓ.

લહુરી }
તીક્ષ્ણાત્મા } રાજ્ય સુરજમલની રાણીઓ.

મુનંદા.....રાજ્ય સુરજમલની પુત્રી, સંભાળની ધર્મ પતિ.

સરીતા }
હેમકુંવર } મુનંદાની મુખ્ય દાસીઓ.

વક્રદંતી.....રાજ્યગૌર વક્રદંતની સ્ત્રી.

સિવાય—સખીઓ અપસરાઓ ઝવેર વાણીયાણુ બાળાઓ વિગેરે.

ભક્ત પીપાળ નાટકનાં

ગાયનો

અંક ૧ લો.

મંગળાચરણ.

નટી બાળાઓ—

૧

જય દશરથ સુત હયા નીધી સીતાપતી
 મુખકર હો સદા સેવક હૃદયમાં અતી.....જય૦
 હંસ વશ અવતંશ અકળ ગતી
 જગપતી નીત્ય પ્રતી મંગળ હાયક કૃતી
 કૃપા કરી રાવણારી ત્રિય હરી પ્રીતીધારી
 ભાણુદાસ ઉર વસો કરો શુભ મતી.....જય૦

મુત્રધાર નટી—

૨

ગીરીજાપતી કૃષ્ણા નીધી જય જટાપર
 મંગાધર સુરવર.....ગી૦
 ભક્ત વત્સલતા ભવ્ય ધારી ઉર

શીધ પ્રસન્ન થાતાં

પ્રાણી માત્રનું કન્યાણુ કરન્ને

પ્રેમે યાચીએ જગત્રાતા.....ગી०

પીપાળ દયાદવી—

૩

રબાળ વહેલા વહેલા વળને

ભાકિત ભલે ગુરૂ ધારી કરન્ને

ગુરૂ મારો ગોવીંદ બતાવશે

ત્રિવીધના તાપને સમાવશે.....રાબાળ०

પ્રેમે પ્રભુ છળી ઉરે ધરન્ને

કુટુંબને તારી સુખે તરન્ને.....રાબાળ०

વકાંત વકાંતી—

૪

બોલ બહાલી (૨) સ્વામીજી સુખેથી સીધાવો

કંઠાળી (૨) કરીને માથા કુટ જાએ,

નારી તું નઠારી ભુંડો તું ભુંગેડી ભારી

મારા માળાપે તુજ સાથે પરણાવીને કીધી છે મોટી ભુલ

તું છે બાવળીયો તુરોને હું છું મીઠું ગુલાબનું કુલ

ગુલાબમાં પણ કાંટા ગોરી ઘણા હોય છે કહો છે કબુલ

સરખે સરખાં મળ્યા પુર્વ જનમનાં બાંધીને ધરમ પુલ

(માટે પ્રીયા એક વાર પ્રેમથી કહે કે પતી વહેલા પધારન્ને)

(બહુ સાડુ લ્યો પતી વહેલા પધારન્ને)

(આહાહા બોલ પ્રીયા ફરીથી બોલ)

(હવે નહીં બોલું હું તો જઉં છું ઘરમાં)

આ ચાલી (૩).....બોલ

ગુરુ રામાનંદજી કૃષ્ણીર સંતમંડળ—૫

હાટડા માંહી રે મારો હોરલો હોરાણો રે
 પાંચ પચીશ નારે જગડાની માંહી રે.....મારો
 કોઇ રે વૃત અને વીરથ કરાવે
 કોઇ રે શોષે હો પાણી પથરાની માંહી રે.....મારો
 દેવીને દેવતા પીર પેગંબર
 કોઇરે વસે હો મારા ઘટડાની માંહીરે.....મારો
 કેત કબીરા સુનો મેરે સાધુ
 બાંધ લીયાસો આછા અંચલાની માંહીરે.....મારો

૬

ગુરુ રામાનંદજી પીપાળ કૃષ્ણીરજી સંતમંડળ—

મરી જાઉં છું માયા મેલી હો (૨)
 આરે કાયા તારી કેશર વરણી
 માંહીરે વાવી છું વિષ વેલી હો (૨)
 કોઇરે બનાવે બામ બગીચા
 કોઇરે બનાવે હવેલી હો (૨)
 કોડી કોડીરે ધન લેશું કીધું,
 સાથ ન આવે અધેલી હો (૨)
 ભાવ ધરીને સીતારામને ભજતાં,
 પાળતો બંધાવો પુર પેલી હો (૨)

શ્રીકૃષ્ણજી—

૭

આનંદ ઉર ઉભરાય
 ભક્તિ કરતાં ધાન મુજ ધરતાં

વશ કીધો મુને પીપાળરાય.....આનંદ૦
લક્ષ્મી સગમાં વસી ઉર રંગમાં
સહાય કરીશ હું તને સહાય.....આનંદ૦

રાધા કૃષ્ણ—

૮

ચાલો ચાલો પ્રભુજી પધારો
ભલે ભકતોની વ્યાધી નીવારો
પ્રતી ધરી ધરી ધરી.....ચાલો૦
માયા મુજ સુખકારી દીન પર દયા તારી
જોઈ મેં અપાર આનંદ આગાર.....ચાલો૦
સાધુઓને પાળવા દાનવોને મારવા
દ્યો છો અવતાર જગત આધાર.....ચાલો૦

સામાજી ભીમાજી શાન્તિ કાન્તિ—૬

દુર દુર દુર કુંવર બકનાં છકનાં બાતું દુર
કુર કુર કુર કરમ કરતાં કરતાં કાં નથી કુર
પાપીના સુખમાં પડતી ધુળ

બાતાં યમ દરબાર જરૂર
સમજો શીખ કહું છું ઠીક
માન થકી બનોતા મગરૂર

ખાસ દીનદાસને સાહેબ સહાય કરશે પુર.....દુર૦

સુન દા અને સખી મા— ૧૦

(ગરબો)

કેવી મનહર ખીલી કુલવાડી જોજો સખી ધારી ધારીરે
તેમાં રંગી બેરંગી કુલ ભારી જોજો સખી ધારી ધારીરે

ભાવે લોગીને મન આવે ઉરે હમંગ સુંદીર શોભા નીહાળીરે
 નવીન નાગર શુગંધ સાંદર નીત્યે પામે નર નારીરે જો
 સત્ય સંજોગ મળે લાણુ ઉંધ્ય થાય રેન વીતે અંધારીરે
 સુંદર માળી છે ગીરધારી વ્રજવાસી સુખકારીરે....જો

મુનંદા—

૧૧

ખ્યારી પુરા પ્રેમી લખી પત્રીકા
 વાંચીને વીચાર કરે મનમાં.....ખ્યારી૦
 રામ ચરણ કમળ ભ્રમર
 રાજ રૂપી ચંપા વનમાં
 વાસ કર્યો ંહાલી છખી ઉરે ધારી
 રાખો ચીતવનમાં હાં દેખી તન ધનમાં.....ખ્યારી૦

મુનંદા સખીઓ—

૧૨

શાણી સખી રાણી થવાની સાધુ રાજની ધન્ય તુંને
 વાહરે અલી જગત માંહી
 જન્મ તારો ધન્ય છે
 બોલો ભલે બની દીવાનીને એવી વાણી તોય માનું હર્ષ હુંતો
 સાધુ સંગે જન્મ મારો ધન્ય છે
 મારી તમાચો મીઠે અમથી રાખે રાતો રંગ
 જોબનની જો પીકા થાશે ભુલી બશે ઢંગ
 કાચ કદી નવ ગ્રહે ઝવેરી ચંપક ભ્રમરા દેતા મેલી
 સમજણી છે તું ભારી રામ રંગી પીયુની ખ્યારી
 વાહરે અલી જગતમાંહી જન્મ તારો ધન્ય છે...શાણી૦

૧૩

સંભાળ લીમાળ કાંન્તિ શાંન્તિ—

રામ ભકતને સંકટ દેતાં કામ તમારાં સર્વ બગડશે
કગ ભલેને બકબક કરશે કોયલ કંઠ મધુર નવ ટળશે
કોયલ કહેશે કોણ જગતમાં કુર કાગડી જોઈ નજરમાં
જાત વીના નહીં જાત પડે શું કાયર જીતે શુર સમરમાં
સાખી—જેટલા તારા ગગનમાં એટલા શતરૂ હોય
એક રામ જો સહાય તો જખ મારે સઉ કોઇ...રામ૦

૧૪

રાધા કૃષ્ણ—પિપા પ્રેમે પધારોરે પૃથ્વી પરે
ચીત્ત ધરાવી ચરણે મ્હારે
કરો કર્મ મમ પ્યારે, રે કરો કર્મ મમ પ્યારે
ધરતાં અંતર ભક્તિ ભાવે
પાર પમાશે પ્રીતે પુનીત પણેરે.....પૃથ્વી પરે.
પીપાળ તથા દયાદેવી—હોયે ધારી મુર્તિ ભારી
ભજશું ભુધર ભાવે રે ભજશું ભુધર ભાવે
માયા મોહ કદી ન સતાવે
શ્રીવર સ્વામી રનેહે રહાય થજો રે.....પૃથ્વી પરે.

અંક બીજો.

ખીપાળ દયાદેવી—

૧૫

જીવ લજી લે જગદાધાર પામવા આ

ભવ સાગર પાર

કુદી રહ્યો છી શીર પર કાળ કરડતો

દાંત અરે વીકાળ

તેતર પર જ્યમ બાજ તાકતો તેમજ

જીવને કાળ

બાજ અપાટે લહે સપાટે ખેંચી

નાખી બાળ

જીવ પછી એકલું બાલું સઉ સગાંથી

આળગુ થાલું

એ માટે સમજી સાર સમર શ્રીરામ

ધરીને ખ્યાર

જીવન બેળન રાજધન અવીચળ

રહે ન કોય

સુરપુર સુખે સાધત ચચળ જે

ચીત હોય.....જીવ.

શ્રી કૃષ્ણ—

૧૬

પુરણ પ્રેમ બાંધ્યો પાસ

મુજ સાથે ખીપાળ દાસ.....પુરણ

મુજ નામ મુજ કામ મુજ વિશ્વાસ મુજ આશ

એવી રીત ગ્રહી તે ચીત કદું ન કેમ હવે હું પાસ...પુજ

વીણ કોરણ લક્ષ્મી તુજ વૈરી બનીને કરે કંકાસ
નીચ એવા નૃપ કે રંક પામશે મુજ કોપથી નાશ...પુ

સંભાળ—

૧૭

અજબ ગતી રામ જય સીતા શ્યામ
અરજ કરું અતી દેજો ચરણ રતી
અનંત છો આદીતે ચાહો જો પ્રભુ ચીતે
પંડીત કરો પ્રાતે મુરખને મુરીતે.....અજબ
પ્રેમદા મુજ પ્યારી મુનંદા રનેહ ધારી
કરે ભક્તિ તમારીએ ચાહું દીલ વીચારી...અજબ

પીપાળ દયાદેવી—

૧૮

રામ રસીલા શ્યામ રંગીલા રહેજો મમ ઉરમાં
જય રઘુનંદન શીવ ઉર અંદન
સુરવ વદન મુની મન રંજન.....રહેજો
ખાતે ખટ અરી દુર ઝર કરી
નીત્ય પ્રીત ધારી અવધ વીહારી.....રહેજો

રાધા કંજી—

૧૯

બુલાવું હું તો ભકતોને મોહનજી માયા બતાવી
છોડાવું હું તો ભકતોને રનેહેથી સાધુ બનાવી
જો જો ભુલી જશે કસોટી પુરી થશે
કસોટી અજગી રહેશે માયા ઉપાડી લેશે
મોંઘી મુક્તિ મેળવે જપતાં ૧૦૮ નામ
એવા મારા ભક્તને માથાથી શું કામ

ચતુરાં ચંપક વન હશે ખીલ્યું ખુખીદાર
 ભ્રમર ભુલી નવ ત્યાં જશે મધુર ગુલાબ અપાર
 જે જે ભુલી જશે કસોટી પુરી થશે
 કસોટી અળગી થશે માયા ઉપાડી લેશે...હું તો

સુનંદા સખીઆ— ૨૦

શણુગાર સજતું આલી,
 વરમાળ ધરવા બહાલી;
 સુખમાલ દીક્ષમાં રૂપાળી..... શણુગાર૦
 કસકસતી પહેરી ચોળી
 ઓઢી સાડી અણમોલી
 વળી ઘાઘરી ઘુઘરીવાળીરે..... શણુગાર૦
 ચદન ચિતહર કરી રંગે
 મંડપમાં ચાલ ઉમંગે
 તુજ પ્રીતમને તું ખ્યારીરે..... શણુગાર૦
 સખી આજ સુંદીર દહાડો
 શ્રી રામ રંગી ખ્યારો
 પામીશ કરમાં કર ધારી..... શણુગાર૦

ત્રીઆ—

૨૧

ગીત.

જીરે અમીરસ ભર્યાંરે કંચોરડાં
 જીરે મેલ્યાં છે માંડવા હેઠ મારે રાયે વખાણ્યો કેવડો
 જીરે કયો ભાઈ વડારે વિશેક.....મારે૦
 જીરે ભક્ત પીપાજી વડારે વિશેક... ..મારે૦

લાલચુલાલ ઝવેર—

૨૨

કરો અમન અમન બની મગન મગન
 જોઈ રાજી રાજી થાજી જોબનવતી
 લાગી આતન સદન મુને મદન અગન
 બહાલા ઠારો લેટીને તન મનથી
 જો પ્રેમ આપણે જુવે કોઈ જમાનામાં
 જોઈ શીખ્યા પછી રૂવે નહિ જમાનામાં
 નયનોથી નયન મીલાવે તે જમાનામાં
 જોબન રંગ નહિ ગુમાવે તે જમાનામાં
 પુરૂષ ખ્યારી સુખ માણે તે જમાનામાં
 અવતાર ધન્ય કરી બાણે તે જમાનામાં
 મોહી મોહી મોહનજી કહું હું કુરખાન તન મન ધન-કરો

સુનંદા—

૨૩

જુલો મારા ખ્યારા રસીલા રામ જુલો
 જુલો જુલો પ્રેમે જુલાવું
 પુલો નીલ્ય રંગે પુરાણ કામ કુલો
 કુલો કુલો કુલડે વધાવું
 માતા કૌશલ્યાનું આંગણું રૂપાણું
 હેમના હોંડોળાને મોતી જ્યોતીવાણું
 ખ્યારું ખ્યારું એવું કયાંથી લાવું
 રંક તણું આંગણું છે આતો રામ રાજાજી
 લાવના લુખ્યા છે માની લેજો એવું થઈ રાજી
 માણ ગાણ ગીત સંભળાવું જુલો

સલાહ સુનંદા—

૨૪

ખ્યારી પ્રીતી તારી પેખી પુરણ કામનંદે
 ભક્તિ ભાવે કરીએ સંગે રસીયા રામનીરે.....ખ્યારી૦
 માઝું તાઝું કરી મરે મુરખ નરને નાર
 હીરો બદલી કાચ લે પામે નહિ સતસાર-વાહ વાહ-પ્રીતી
 ગુણીયલ ગ્રહણી તુજસમાં જેના ગ્રહ મોબર
 આ લોકે પરલોકમાં ધન્ય તે તનેઃ અવતાર-વાહ વાહ-પ્રીતી

પીપાહ પાંચ પટેલો—

૨૫

પહેરો ભગત પાઘડી ઝોઢો સાલ આ ઘડી
 રામ નામ ઉર ધરી ભક્તિ કરો સુખ ભરી
 જાણો જીવન બે ઘડી મેલો મમતા પરી
 ધર્મ દાન લ્યો કરી ભાઈ ભણે શ્રીહરી...પહેરો૦
 લગાવી જ્ઞાન લાકડી અમને લાગી આકારી
 કરશું રામ ચાકરી જઈશું ભવાખ્ધી તરી...પહેરો૦

સવે—

૨૬

જાણી લેજો પ્રાણીયા સંસારનો ખેલ સર્વે ખોટોરે
 એક પલમાં ઉડી જાશે પ્રાણુરે જળ પરપોટોરે—
 ભલે દુઃખીયા રનેહી માત તાતરે ભરી એક ભેટેરે
 અંત વખતે છે કાળની ઘાતરે સગાં રહે છેટે—

સદા દુઃખીયો દેખાય છે સંસારરે જેમાં લોભ ઝાઝોરે
 કામ ક્રોધથી બચીને ઠોકરે સંત જાય સાજોરે—

સાધુ સેવા ને વૃત દાન કરશે તો પુર્યું સુખી થાશેરે
 ભક્ત પીપાના નાથને ભજતાં વૈકુંઠ બહેલા જાશેરે—

અંક ત્રીજો.

લાલચુલાલ ઝવેર— ૨૭

સોનાની શલ્યા હાથ ગુમાવી બાપે લક્ષ્મીની લાલચ બતાવી
 સોંપ્યા પટારા જોયા કિઘાડી રોમા રસીકીરે રંગીકી
 હો કરમે લખ્યા હશે પથરા.....સોનાની૦
 ગાડીમાં બેસીને ફરતા વાડી અમન ચમન કરતાં દાડી
 બાપ તમારો મરતો ગયો મારી રોમા રસીકીરે રંગીકી
 હો કરમે લખ્યા હશે પથરા.....સોનાની૦

સુરમંડળ અપ્સરાઓ— ૨૮

આનંદે આવો આલી છુમ છુમ નાચો બહાલી
 કર કર દઈ તાલી સમતાલ સંભાલી
 સંગીત સુધારી સુખદ સંગમાં
 હો સચી પતીના ગુણ ગાઓ
 પુષ્પ પારી જાતક લાવો સખી સ્નેહ સાથ વધાવો
 મોતીડાના મેઘ વરસાવો અખીલ ગુલાલ ઉડાવો
 રાજી રાજી મનમાંડી થાઓ.....હો સચી૦
 સુરવર સુંદર ઇંદ્ર નામે રાજન રચીયા અમપર રામે
 અંતર અંદર સહુ સુખ પામે દર્શન કરતાં જય દ્રગ ઠામે
 હો સચી પતીના ગુણ ગાઓ.....આનંદે૦

ઇંદ્ર ધર્મ બ્રહ્મરૂપતી સુરમંડળ ૨૯

અપ્સરાઓ ન.૨૬ વીગેરે—

નારાયણ બહુ નામી અંતરયામી ને પ્રદ નમો નમો

સુધારણુ લયહારી સત દીલ ધારી સુખમાં રમો રમો
 રમો રમો (૨) નમો નમો (૨).....નારાયણુ
 એક તે અનેક રૂપ લહી સુધારે ભક્ત કામ
 પ્રેમને સુનેમ સાથ ભક્તિ ભાળી રીઝે રામ
 મમ ઇંદ્રાસન સુખ આવે નહી ભક્તિ તુલ્ય
 પ્રદ્ધાંડનું રાજ્ય પણ આવે નહિ ભક્તિ તુલ્ય
 ભક્તિ છે સુખકારી ભક્તિ છે અધહારી
 ભક્તિની બલીહારી હાં, વાહવાહ મુરપતી જયજય...નાં

સંભાળ—

૩૦

ઘુંઘટ પટ ખોલો ઘણી વાર થઈ
 મધુરી મુખે ખોલો મુકી માન દઈ
 મનાવી પ્રીયા થાક્યો રસીલી રંગ રાખ્યો
 અધર રસ પાઓ આલીંગન દઈ.....ઘુંઘટ૦
 મદન મેણાં મારે જુદાઈ જુવે ત્યારે
 રતીનો રંગ માણો માટે માની જઈ.....ઘુંઘટ૦

સંભાળ સુનંદા—

૩૧

રામ સગા સાચા સ્વામી પ્યારા
 નામ જેનું જપતાં ભાગે ભય ભારા
 શ્યામ ખીજા બધા સમંધી નઠારા.....રામ૦
 આવી મીઠી વાણીમાં હું મોડી રહ્યો
 જોને જોખનવંતી મુખ જોઈ રહ્યો
 આજ દીલથી દુનીઆનો મોહ ઉડી ગયો
 આવ ભક્તિનો ભાણુ ઉદય થયો

મુંઢરીના સ્તન પરે એક હાથ
અગ્નીના કુંડ માંહી ખીજે હાથ
આવો વૈરાગ્ય સાધશું સાથ
જીહાં.....વારી વારી જાઉં બહાલા.....રામ૦

સંભાળ સુતંદા—

૩૨

રમણી જીઓ કેવી દશા થઈ જીવમના કરનારની
વાહવાહ રસીલા વાહ છખીલા અંકળ ગતી કીરતારની
આકાશ હોહી દુધ ચાહે મુઠ દુરમતી માનવી
કુવો કીનારે ખોદતાં તે કુર જઈને જાનવી
હૃદયે બસે શ્રીરામ તોપણ ભુત લજવા લટકતા
આ લોકમાં પરલોક ખોઈ અધવચે તે લટકતા
શુભ હીતની શુભ રીતને કોઈ સંત વીરલા બાણુતા
ખટવેરીને ખંખેરીને મનમાં સુખાનંદ માણુતા-છે

સર્વે પાત્રો—

૩૩

એવી એવી ભક્તિ કરો જન જગમાં (૨)....એવી૦
પાણી પ્યાસી અન્ન ઉપવાસી
રામ રટણ કરો ત્યમ જન જગમાં.....એવી૦
પતંગ બળે દીપક પ્રીતે ત્યમ
હુરી ચરણે ચીત ધરો.....જન જગમાં૦
કબીર પીપાળ કહે સાધુ
ભક્તિ નાવ લઈ તરો.....જન જગમાં૦

સમાપ્ત.

જાહેર ખખર.

અમારી કંપનીના નીચલા નાટકોનાં ગામનોની ચોપડીઓ
જ્યાં અમારો મુકામ હશે ત્યાંથી નીચલી કિમતે રોકડેથી
મંગાવ્યાથી મળશે.

ચોપડીનું નામ.

કિંમત.

ખિલ્લમંગળ ઉર્ફે સુરદાસ.....	૦—૨—૦
શ્રી ભક્તિવિજય	૦—૨—૦
મુરેખા હરણુ	૦—૨—૦
નાગર ભક્ત.....	૦—૨—૦
નીલમ માણિક.....	૦—૨—૦
મનહર-મેના	૦—૨—૦
યોગકન્યા	૦—૨—૦
મહાશ્વેતા-દાદમ્યારી.....	૦—૨—૦
રજની-ચંદ્ર	૦—૨—૦
જાહેર શમશીર.....	૦—૨—૦
શ્રી જયમતી.....	૦—૨—૦
માતૃપીતૃ ભક્ત પુંડરીક.....	૦—૨—૦
ઉર્વશી-પુરુષ.....	૦—૨—૦
હોથલ પદમણી	૦—૨—૦
જેસલતોરલ.....	૦—૨—૦
બીરમલ પાદશાહ.....	૦—૨—૦
ચંદ્ર પ્રભા	૦—૨—૦
પ્રવીણસાગર.....	૦—૨—૦
કનક-કેશરી.....	૦—૨—૦
પીપાભગત	૦—૨—૦
રાજલીલા	૦—૨—૦

